עין משפם

נר מצוה נה א מיי׳ פ״ג מהלי נדרים הל״ה סמג

לאוין רמב טוש"ע י"ד סי

כד סענ׳ א:

סמג שם:

האי פיגול לאו דוקא הוא דלא הוי

פיגול אלא היכא שנשחט על מנת

לאוכלו חוץ לזמנו דלא הוה ליה שעת

הכושר מעולם ולא קא פריך אלא

מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול

אגררא נסבה ולאו דוקא: אמר ליה

רב הונא לרבא בנותר של עולה.

מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר

מעולם דעולה כולה כליל היא אבל

אי הוה ליה שעת הכושר אמרינן

מעיקרא קא מתפים: אם כן ניתני

בבשר עולה. ממש דלית ליה שעת

הכושר: דהא בקרבן קא מחפים.

והוי נדר גמור: אלא נוסר ופיגול

אילטריכא ליה. דאימא באיסור נותר

כו' קמתפיס: ולא מיססר. דלא הוי

נדר כדבעינן למימר לקמן שיהא

מתפים בדבר הנדור ולא בדבר

האסור: קמשמע לן. האי דקאמר

נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול

קאמר (ד) איסור כמותו אלא בנותר

ממש ופיגול ממש דהוי דבר הנדור:

איוהו איסר האמור בתורה. דכתיב

לכל שבועת אסר (במדבר ל) דמשמע

שיהא נודר בדבר שנאסר בכך:

ואמר שמואל והוא שנדור ובא. במסכת שבועות: (ס) מאוחו

היום. כגון דבאותו יום שמת אביו קיבל עליו בנדר שלא יהא אוכל

בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא

טובה בנתים ולסוף שנה בחייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלה

אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי׳

דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד

בשבת בנתים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד

בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה

בחד בשבת דאכל אפ״ה אמרי׳ בעיקרו קא מתפיס באותו חד בשבת

דלא אכל ואסור. ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת

בו אביו ולסוף שש שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר

ואע"ג דאיכא טובא ראשי חדשים דאייר בנתים דהיתירא וקתני

דאסור: הכי איסמר דשמואל והוא שנדור ובא מאוחו היום ואילך. דכל

חד בשבת מאוחו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר

הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא

בנתים אח"כ באותו יום וליכא (ו) למיחש דבהיתירא קא מתפים:

ס"ש כחלם אהרן וכסרומסו. תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו דבר האסור. ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מתפיס בה

הוי אסור דהיינו תרומת לחמי תודה דדבר הנדור הוא תודה ולחמה:

וכא

להמו יד. שבועות כ.,

رد.],

הגהות הב"ח

(h) גמ' ליתני כבשר עולה א"ל לא מיבעיא וכו' דהא בקרבן קא מתפיס אלא נותר ופגול אינטריכא ליה ס"ד אמינא כל"ל ותיבת דעולה נמחק: (ב) רש"י ד"ה והא נותר וכו' דמים הוא והוה ליה שעת וכו ואיכא דאמרי האי פיגול ומיכם דסמכי החי פיגונ נ"ב כלומר מאי דאדכר פיגול בהך קושיא: (ג) ד"ה אמר ליה וכרי אמריטן בעיקרו קא מתפיס: בעיקרו קא מתפיס: (ד"ה קמשמע לן וכרי ופיגול האמר שיהא זה קמנת שיהא הה כמותו אלא נותר (ס) ד"ה ואמר אסור ממש: שמואל והוא שנדור וכו׳ ואח"כ מ"ה באותו היום וכו׳ אומו היום חד בשבת זכרי מוער היום מי בשבות באייר דאיכא וכו׳ שלא אוכל בשר בחד שבת כמו אומו: (ו) ד"ה הכי איתמר וכו׳ קא מתפיס:

מוסף רש"י

ביום שמת בו אביו. כאשר אסרתי עלי נשר ביום שמת בו אבא לעולם שנדור באותו היום. שנדור באותו היום. שקיבל עליו כבר נדר שלא אביו לעולם, וכן יום שמת בו פלוני וכן יום שנהרג בו גדליה (שם).

פירוש הרא"ש והא נותר ופגול לאחו ווה נווני ופנול להיו זריקת דמים הוא. ללא מקרי נותר אם לא שהותר לכהנים מחלה או למובח וממחרת והנותר ממנו וגו' ופגול נמי לא מקבע ובר יופגול עד שיקריבו כל מתיריו וכי מתפים בהו לאו באיסור נותר ופגול קא מתפים דדבר האסור הוא אלא בעיקר הזבח קא יצא הזבח מתפים וכבר['] מתפים וכבר יכה הזכה מידי מעילה אלמא בעיקר קא מתפים: בנותר ופגול . של עולה. שלא יצא מידי שר עורה. שנה ינה ינה מידי מעילה שמע עליי לעולם מעילה שיחון הבשר: אם בן ליתני בבשר עולה. בן ליתני בבשר עולה לא ודאי נקט נותר ופגול לשמועין דבעיקרו קא מתפיס ולא איירי בעולה: בעולה: במולה: במולה:

נמי לא חייל נדרא ולאו מתפים בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני. א"נ סברה הך סוגיא דאט דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא מיהו לא קשיא אי גרסינן

הנדור: הא כתרומת לחמי חודה. חלה אחת שהיה נוטל מכל עשר חלות של כל מין שבה: אסור. דהוה ליה מתפים בדבר הנדור: מימים מו קשים שי הגפיק מימיני לפריך לכל הולם לכייה דרב נמן שבלו לדחום דברי רבלו שפשט לו דבעיקרו קלו מתפים: איזהו איסר האמור בתורה: בפ"ג דשבועות מוכח לה ליוחה ליסר נדר הלמור בחורה: ביום שמת בו אביו בו'. לורחל דמילתל להצטער פיום שמת כו אפיו ורבו: היכר דמי לאו רקברר בההוא הר בשבא רמת בו אביו. כגון שמת אפיו באחד בשבת וכאותו היום אסר עלמו באכילת בשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי כחד בשבא והא דקתני בברייתא כיום שמת בו אביו לא שאמר כן בפירוש אלא אמר באחד בשבא (עד) היום הזה כמו חד בשבא שמת בו אביו אע"ג דאיכא מאומו חד

והא נותר לאחר זריקת דמים הוא. דאיתקר דנותר הוי שניתותר חוץ לזמנו שלא נאכל ופיגול שילא חוץ למחילתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (כ) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפים. ואיכא דאמרי

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן בנותר של עולה אמר ליה אם כן ליתני 🌣 בבשר עולה לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא בשר עולה דאסור דהא בקרבן קא מתפים נותר ופיגול דעולה איצטריכא ס"ד אמינא כאיסור נותר כאיסור פיגול והוה ליה כמתפים בדבר האסור ולא מיתסר קמ"ל מיתיבי שאיזהו איסר האמור בתורה אמר הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין כיום שמת בו אביו כיום שמת בו רבו כיום שנהרג בו גדליה בן אחיקם כיום שראיתי ירושלים בחורבנה ואמר שמואל והוא שנדור באותו היום היכי דמי לאו כגון דקאי בחד בשבא דמית ביה אבוה ואע"ג דאיכא מובא חד בשבא דהיתרא וקתני אסור ש"מ בעיקר הוא מתפים דשמואל הכי איתמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילד אמר רבינא יח"ש יכחלת אהרן וכתרומתו מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור

והא ליה דלהכי תנא נותר ופגול ולא תנא בבשר עולה לאשמועינן דבהני אפילו בלא כ״ף הדמיון מתסר אלא דעדיפא מיניה שני ליה: והוא שנדר באותו היום. קס"ד שנדר באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר וכן נדר פעם אחת שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה ועכשיו מתפים יום אחר כאותו יום דכיון דנדר במעיקרא ה"ל השתא מתפים בדבר הנדור: דקחי בחד בשבת דמים ביה חבוה. נרחה בעיני דהכי פירושח שאומר ביום אחד בשבת שהוא ביום שמת בו אביו למנין חדשים כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת ראשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקתני אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפיס. ומשמע ליה להש"ס דבהכי עסקינן דאי באומר בפירוש יום זה כיום שמת בו אביו פשיטא דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן

הוא דרמי רחמנא עליה. והיינו טעמא נמי דמתפים בתרומת לחמי

תודה לאחר זריקת דמים ומתפים בבכור לאחר זריקת דמים לא

מתסר כדמוכח סוגיין בסמוך [ע"ב] אע"ג דאסירי לזרים משום דכיון דשרי

לכהנים איסוריה לאו מחמת נדריה הוא שאילו כן היה אסור לכל

אלא איסורא הוא דרמי רחמנא

והמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפים כיון שהוא עומד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפים ואמר יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפים ואסור: ומשני דשמואל הכי אתמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום שמת בו אביו נאסרו עליו בנדר וכיון שכן לא מצית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא אשמועי׳ דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל. והך סוגיא קטיע היא דלא פירש הש"ס אם כן מאי אתא לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש פרק שבועות שתים בתרא [שבועות כ.] דאמרי׳ התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ובתר הכי מקשה כיון (צ"ל כיום) שמת בו אביו פשיטא ומחרץ יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אלטריכא ליה ומקשינן הא נמי פשיטא מהו דתימא כיון דאפי׳ לא נדר אסור מדרבנן כי נדר

כ"א מכח קדושת דבר הנדור דמעיקרא ולפי תי" שני ניחא ההיא דשבועות לדידיה אפילו הכי מתפים בדבר הנדור מיקרי. וממסקנא דסוגיין דשבועות שמעינן לנודר מגבינה של נכרים וסתם יינן ושמנו של גיד והתפיס בהן דמתפים בנדר הוי ואסור: כחלם אהרן וכתרומתו מותר. דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר וכל

עומד ג' שנים או ד' אחר שמת אביו כאותו יום שמת אביו בא' בשבת ולאו דוקא נקט באחד בשבת דאין דבר תלוי כ"א בכך וכך לחדש כמו שהיה יום שמת אביו אפי לא יהיה אותו יום בחד בשבת וקס"ד השתא שאינו נודר אלא אותו יום בלבד שמת אביו ולא אחרינא והיינו דקאמר אע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתירא כל סתם חד בשבת שאחרי מיתת אביו ואפ"ה חלינן לומר דבעיקרא מתפים ביום שמת אביו ממש ולא בימים של היתר שאח"כ ומשני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשתא ליכא היתירא וא"מ אכתי איכא למיחלי בהיתרא בחדבת שקודם מיחת אביו וייל נת שחתר כן בפירוש חתח חתר במחד בשבח (עד) היום הזה כמו חד בשבח שקדם מיחם וחד בשבח שקדם מיחם המירו חייצ בשבח שקדם מיחם המירו חייצ בשבח שקדם מיחם המירו חייצ בשבח שדה מחור הודים הודים מתח הודים מתח המירות הודים הודים מתח היו בשבח שבח המרומה הודים שמח היו כל קודים מתח מיחם משבח היו שברור ובא המוכוח לולם כל מיים מתח לוך דלמת מפקח לן דלמת מפיק לן דלמת מפקח לן אי מתפים כדמעיקרא קודם שהקדש הבהמה והכי נמי מולה דפשיטא היא דשלתי כיון שחת בהלא המיר מתור להמי מולה מושר מבון ורבוכה והם מלה ומכל מין ורבוכה והם מלה ומכל מין עושה י' לחמים דבר המדור ההל מעיקרא נמי הוא אפור מבום מבל ופין לא המיר שהוצים מבים מרום מבל ופין לא המיר שהוצים מבים מרום הבל משבי בהלה שבר מבים שבת הבים שבת

עליה וכי מתפים ביה בדבר אסור המתפים. והיינו טעמא נמי דמתפים תוספות בחלת אהרן ובתרומתו מותר דאיסורא והא נותר ופגול לאחר זריקת דמים הוא. ר"ת לא גרס פגול דהא לאו משום נדריה הוא אלא משום גזירת הכתוב הוא. כך נראה בעיני: זריקה לא מהני לפגול דלעולם הוה כקודם זריקה והא נותר ופגול לאחר זריקת דמים הוא. אית דלא גרסי פגול שהרי מיהו יש ליישבו אגב נותר נקט ליה הש"ס והא קושיא מנותר דלאחר זריקת דמים ואפילו הכי מתסר אלמא מכיון שנתפגל אין זריקתו מתירתו אלא מנותר קפריך דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ואפילו הכי תנן דאסור אלמא בעיקרו קמתפים: ינוחר הוי לעולם לחחר בנותר של עולה. דאפילו תמלא לומר דבדהשתא קמתפים אכתי זריקת דמים אם כן הוי כאילו אמר לאחר זריקת דמים דפשיטא לך לעיל דמוחר א"כ קשה דהא משמע דרבא בא ליפשוט נדריה לא פקע דהא עולה אסורה אפי׳ לאחר זריקה: א״ר ניתני בבשר הבעים וי"ל דלח דמיה דהתם מדהאריך בלשון לחחר זריקת דמים ודאי עולה. אי אמרת בשלמא דלאו בעולה מיירי נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפים אלא אי אמרת בעינן להתיר אבל גבי נותר לא האריך בלשונו יותר מאילו אמר זה כזה מה דבעולה מיירי מאי רבותיה דנותר אכתי נדריה לא פקע ואי הכי ליתני שייך למימר משום דמתפים שיין נווינו משחם דמושפים דבר האסור הוא אלא ע״כ בשר עולה. ולפי מה שפירשתי במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר׳ משום דמעיקרא מתפים ומשני בנותר של עולה יהודה כ״ף הדמיון בדין הוא דלישני שיש בו מעילה לעולם אבל ליכא לפרושי דבנותר סתם תלינן ליה בעולה להחמיר א״כ מאי פריך ליתני כבשר עולה הא רבותא טפי אתה לאשמועינן דבנותר סתם תלינה בנותר של צולה לכן נראה כדפרישית: עונה נכן נומה כזפו שינה אבל נותר ופגול באיסור נותר ופגול קמתפים והוה ליה דבר האסור הקרבן המתפים

ח"מ חיפשונו בנויא כי היכי

נרית תיפשוט בעית כי היכי דאמר הכא דאע"ג דאיכא למיתלי בדבר האסור

דמעיקרא ה"ג דאיכא למיתלי בהיתירא דהשתא

הכא שסוף סוף מוכיח שלאיסור עלמו קמתכוין כי תלינן תלינן בדבר האסור אבל לעיל דאיכא

למיתליה בהיתרא דהשתא ולא בא לאסור עלמו איכא

למימר בהיתר קמתפיס א"נ שאני הכא דדבר האסור דהשתא לא חייל

פ״ג: לאו כגון דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה. כלומר שמת אכיו

בחל בשבח ונוכשיו הוח

לכשמא

(אפ״ה)

ועוד מביא עשרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים תרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממנו אחד מכל קרבן: